

דף מו.

עין משפט ג.

אה"ע סימן כג סעיף ג.

ג. אסור לאדם^מ להביא עצמו לידי הרהור, אלא יפנה לבו לדברי תורה.

ד. אסור לאדם לישון^י ופניו למעלה, אלא יטה מעט שלא יבוא לידי קישוי. ולא יסתכל בבהמות שמזדקקין אם לא שמלאכתו בכך שאז לא בא לידי הרהור ואז מותר אפי' בידיו.

עין משפט ד.

ח"מ סימן יז סעיף א

א. דרשו חז"ל מהפסוק "בצדק תשפוט עמיתך" שיש^פ להשוות שני בעלי הדין, שלא יהיה אחד מדבר כל צורכו ולאחד אומר לו הדיין קצר בדברך. וכן לא יסבירו פנים לאחד וידבר לו רכות ולשני קשות, ואפי' אם אחד היה^ע מלובש בגדים יקרים והשני לבוש בזויים אומרים למכובד הלבישהו כמוך או לבוש כמוהו. וכן לא יהיה אחד יושב ואחד עומד אלא שניהם עומדים^פ ואם רצו בי"ד, מושיבים שניהם.

מ. קידושין ל' ע"ב.

נ. ברכות י"ג ע"ב ונדה י"ג ע"ב.

ס. מברייתא שבועות ל' ע"א. ואם אחד דיבר כל צורכו אפי' שהדיין לא אמר לו דבר כל צורכך, אלא שלשני אמר קצר בדברך אסור. סמ"ע ס"ק א'. והדיינים צריכים להזהר בזה.

ע. שם בברייתא ל"א ע"א. וכתב המהרש"ל שגם בזה אין בידינו להעמיד משפט הדת על תילו, אבל אומרים לו אל תירא גם אם בגדך בזויים כי הדין יקוב את ההר.

פ. היינו בשעת משא ומתן כר"י שם ל' ע"א, וכתב הב"ח דה"ה בשעת קבלת העדות צריכים הבעלי הדין לעמוד. וכן כתבו התוס' בסנהדרין דף י"ט ע"ב. וצריכים להזהר בזה לכתחילה. והנתיבות בס"ק ה' כתב שיש מחלוקת הפוסקים בזה אי בעלי הדין צריכים לעמוד בשעת העדות.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

א. ב. בשעת גמר דין ז' לכתחילה שני בעלי הדין ק' עומדים, ואין הדיינים רשאים להושיבם. וגמר דין, זה הודעת הפס"ד איש פלוני אתה זכאי, איש פלוני אתה חייב.

א. ג. העדים לכתחילה לעולם בעמידה, ועמידה ר' ע"י סמיכה הוי עמידה לענין זה.

עין משפט כ. אה"ע סימן כ סעיף א

א. א. חיבק ונישק או נהנה מקירוב בשר ש של הערוה, לוקה, והרי הוא חשוד על העריות^ת. ומשהערה בערוה, נהרג, בין בדרכה בין שלא כדרכה, והוא שיהיה מבן ט' שנים ומעלה, ואין צורך שיראו כמכחול בשפופרת, אלא משיראו אותם דבוקים זב"ז^א.

צ. דוקא לכתחילה אבל בדיעבד בשניהם יושבים הדין דין, וכ"כ הטור והרא"ש והר"ן בשם הרשב"א. והפסוק ועמדו אינו אלא אסמכתא למצוה ולא לעיכוב, ודלא כעיר שושן שכתב דבזמן שהיו סמוכין זה לעיכובא ואפי' בדיעבד פסול ודווקא בזמן הזה שאין דיינים סמוכין שרי משום דכתיב ועמדו לפני "האלהים". ועיין בסמ"ע ס"ק ה' מה שהאריך. ק. נלמד בשבועות ל' ע"א מהכתוב ועמדו שני האנשים אלו העדים דאי בעלי הדין, הרי כבר אמור, ועוד וכי אנשים תובעים ולא נשים, ועוד וכי שנים תובעים ולא שלושה, אלא על העדים, "ואשר להם הריב" אלו בעלי דין, ומה עדות העדתן זו היא גמר דין, גם בעלי הדין דקפיד עליהם בעמידה היינו בגמר דין. סמ"ע ס"ק ג'.

ר. וה"ה אם הדיינים בסמיכה הוי כשיבה להם ומותר, מ"מ אם הדיינים בסמיכה ודאי שהעדים אסור להם לסמוך, דהוי תרתי דסתרי. כ"כ בסמ"ע ס"ק ו' ודלא כהש"ך.

ש. סנהדרין כ"ו ע"ב. ורמב"ם פ' כ"א. וכתב ה"ה דדוקא בעריות לוקה על קירוב בשר, אבל בחייבי עשה ולאויין אין מלקות על קירוב בשר. ולדעת הרמב"ן אין מלקות גם בערוה אלא בהעראה ממש. כ"כ הח"מ.

ת. חשוד על העריות. פסול לעדות, כמבואר בח"מ סי' ל"ד, ח"מ.

א. והאשה נאסרת על בעלה, ואם הוא פחות מבן ט' שנים ויום אחד אינה נאסרת, וזו הנ"מ בזמנינו דאין לנו מיתות ב"ד ולא מלקות. ולמ"ד עדי כיעור הן עדי טומאה נאסרת אפי' בפחות משיראו אותם דבוקים זב"ז. והיכא שהבועל היה אנוס לעשות עבירה פטור מדיני אדם, כ"כ ר"י בתוס' בנדה דף נ"ד, ובב"ח, ובכה"ג האשה לא נאסרה לבעלה, דאנסוה עכו"ם להביא אותו עליה בידים. ומ"מ דעת הרמב"ם דאין אנוס לערוה, ופסק דמי

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ב. פחות מבת ג' שנים בתולותיה חוזרין, ואין ביאתה ביאה.

דף מו:

עין משפט ב. אה"ע סימן לז סעיף א

א. האב מקדש את בתו קטנה ונערה שלא לדעתה^ב, וזכאי במציאתה^ג ובמעשי ידיה, ובכתובתה אם נתאלמנה או נתגרשה מן האירוסין. ומיום הראשון ללידתה רשאי לקדשה בכסף או בשטר^ד, אבל כביאה רק מג' שנים ויום אחד ומדעת אביה^ה.

א. ב. אפי' הייתה חרשת או שוטה, אביה זכאי לקבל קידושיה, ומקודשת גמורה.

ח"מ סימן ער סעיף ב

ב. ב. מציאת בנו ובתו הסמוכים על שולחנו אע"פ שהם גדולים^ו, וכן

שאנסוהו לתבוע עצמו בערוה, חייב מיתה בידי ב"ד, והביאור בזה הוא מכיון דאין קישוי אלא לדעת. כ"כ בח"מ.

ב. רמב"ם פ"ט ממשנה קידושין דף מ"א.

ג. אם נתנו לה מתנה אם זכה אביה בזה מסתפק הב"ש, ועיין בקצות החושן בס"י קע"ו ס"ק י"ב.

ד. והרמב"ם סובר אפי' משהוכר עוברת מקודשת כ"כ הב"ש.

וי"א דאין קידושין תופסין בנפל והיינו שלא כלו לו חדשיו, ובספק אם כלו לו חדשיו וקיבל אביה קידושין על ספק נפל והמקדש אח"כ קידש אחותה של נפל זה, צריכה גט. מ"מ אם אח"כ חי ספק נפל זה ל' יום איגלאי מילתא למפרע שולד בן קיימא הוא והווי קידושין גמורים, ואין קידושיו, אח"כ תופסין באחותה דערוה היא, והמדובר בלא חי, כ"כ בח"מ ס"ק ב' מירושלמי. ודעת הב"י והשו"ע דאף בנפל שלא כלו לו חודשיו תופסים קידושין, ועכ"פ דעת הרמב"ם ברורה דמשהוכר עוברת הווי קידושין.

ה. נדה מ"ד ע"ב.

ו. ממשנה בב"מ י"ב ע"א. וכדאמר ר' חייא בר אבא אמר ר"י שם בי"ב ע"ב.

ואע"פ שהם גדולים הטעם שכך נראה ישר לחז"ל לשלם טוב לעושה טוב, שזן אותו אע"פ

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מציאת בתו הנערה^ז אע"פ שאינה סמוכה על שולחן אביה, ומציאת עבדו ושפחתו הכנענים, ומציאת אשתו הרי אלו שלו.

הגה: ה"ה אם הרויחו במלאכה או בסחורה^ח.

ב ג. מציאת בנו שאינו סמוך על שולחנו אע"פ שהוא קטן, ומציאת עבדו ושפחתו העברים^ט, ומציאת אשתו שהיא מגורשת ואינה מגורשת אינם שלו.

הגה: נתנו מתנה לקטן הסמוך על שולחן אביו הרי היא של אביו^י, אבל לא בבנו הגדול^כ.

שאינו חייב לפרנסו רק עד גיל שש שנים, אבל האחים המפרנסים אחיותיהם אחר מיתת אביהם שמחוייבין לפרנסם ע"כ מציאתן של האחיות לעצמן, כמ"ש המחבר באבן העזר סי' קי"ב סעיף ב'. סמ"ע ס"ק ב'.

ז. אע"פ שאינה ברשות אביה למוכרה, אפ"ה תיקנו חז"ל שמציאתה לאביה משום איבה שביד אביה למוסרה בעל כורחה למוכה שחין, משא"כ בתו בוגרת שיצא מרשות אביה לגמרי, וע"כ בעינן דוקא שתהיה סמוכה על שולחן אביה. וכ"ש בתו הקטנה אף שאינה סמוכה שיש בה שני הדברים שיכול למוכרה לשפחה וגם יכול למוסרה בע"כ למנוול ומוכה שחין. סמ"ע ס"ק ג'.

ח. כך משמע מתוס' בב"מ צ"ב ע"ב ד"ה לא. ש"ך ס"ק ד'.

ודוקא אם אין לבנו במה להתפרנס ואם לא יתן לאביו המציאה או הרויח יגרשנו מעל שולחנו, אבל אם יש לו מלאכה במספקת או שהוא בקי במשא ומתן המציאה והרויח לעצמו. וסיים בצ"ע. וכתב עוד דאם הבן נשוי אפי' סמוך על שולחן אביו הרי זו לעצמו, שהרי יש לו זכות במעשה ידי אשתו ונמצא אין פרנסתו תלויה באביו. ועוד כתב על דברי הרמ"א כאן שהביא מהמרדכי דאין האב יכול להוריש מלאכת בן לשאר יורשיו דוקא במה שהרויח הבן על ידי טרחא ויגיעה כגון ע"י סחורה או מלאכה ובזה אפי' הגיע לידי אביו. אבל במציאה שהבן לא טרח בה ולא יגע אם הגיע לידי אביו מוריש זה לבניו, ובלא הגיע לידי אביו לפני מיתתו ועדיין ביד הבן זה אינו מוריש לבניו, ע"ש מה שהאריך.

ט. שם במשנה, וכתב ה"ה בפ"ז מגזילה הלכה י"ג כאוקימתא דרב פפא דסתם פועל לאו ללקט מציאות שכרו, ועבד עברי אין סתמו ללקט מציאות.

י. כ"כ הנ"י בפ"ק דמציאת דף י"ב. ובריטב"א בשם חידושי הרמב"ן. ש"ך ס"ק ה'.

כ. ש"ל דהנותן הקפיד שיהיה דוקא של הבן, משא"כ בקטן מסתמא אינו משתמר בידו ונותנו לקטן אדעתא דאביו. סמ"ע ס"ק ח'.

יתום הסמוך על שולחן אחרים מציאתו לעצמו ל.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רלד סעיף א

א. האב מפר נדרי בתו כל זמן שהיא קטנה או נערה^מ, ואפי' נדרה על דעת רבים.

בגרה דהיינו עברה גיל שתים עשרה שנה ויום אחד שאז אם הביאה שתי שערות נקראת נערה עד ו' חודשים שאח"כ, ומאז נקראת בוגרת, או אם נישאת אפי' קטנה שוב אביה אינו יכול להפר לה^ג.

עין משפט ד.

אה"ע סימן קמא סעיף ד

ד. המקדש קטנה ע"י אביה וגירשה קטנה בעודה ארוסה, ואביה עדיין חי, אביה מקבל גיטה, ולא היא מבלי דעת אביה, אבל מדעתו של אביה גם היא מקבלת^ס, וי"א דלא מהני אפי' מדעת אביה^ע. וי"א שמקבלת גיטה אפי' שלא מדעתו משום דזכות הוא לה. וכל זה בעודה ארוסה, אבל נישאת אין אביה יכול לקבל גיטה אפי' עודה קטנה^פ.

ל. כמו עבדו ושפחתו העברים, כ"כ התוס' בב"מ שם. והטעם שאם לא יזון אותו זה, אחרים יזונו אותו משום מצוה רבה ומשום כך לא תיקנו מציאתו למפרנסו. סמ"ע ס"ק ט'.

מ. ממשנה נדרים ס"ז וכפי' הרא"ש שם.

נ. דנלמד בספרי מהפסוק "ואם היו תהיה לאיש ונדריה עליה" וכו' לא בא הכתוב לחלוק אלא רשותו שכל זמן שהיא בבית אביה, בעלה ואביה מפירין נדריה, נישאת אין אביה מפר נדריה. ועיין בכתובות דף מ"ח-מ"ט.

ס. ודעה ראשונה היא דעת הטור בשם רש"י רמב"ם ורי"ף וכ"כ הרשב"א בתשובה, ומה שמהני מדעת אביה הגם שהיא שלוחה של אביה ואין שליחות לקטן, יש לפרש ע"פ הרא"ש מובא בב"י ריש סי' ל"ז דהיכא שזה לעצמה אין חיסרון דאין שליחות לקטן, ע"ש.

ע. מהר"ל בן חביב ונמוק"י בשם כמה פוסקים. וי"א שמקבלת גיטה אפי' שלא מדעתו זו דעת ר"ת.

פ. תוס' קידושין דף י' ור"ן.

עין משפט ה.

הו"מ סימן תכד סעיף ז

ח. החובל בבניו הגדולים אם אינם סמוכים על שולחנו נותן להם מיד, ואם הם קטנים ילקח קרקע בנזקן * והם אוכלים פירותיו, וכן אחרים שחבלו בהם, ואם היו סמוכים על שולחנו פטור בין שהיו גדולים או קטנים, ואם אחרים חבלו בהם * בגדולים יתן להם מיד ובקטנים ילקח בהם קרקע ואביהם אוכל פירותיו עד שיגדלו.

הגה: וי"א דאינו פטור * בסמוכין על שולחנו אלא משבת אבל חייב בשאר ד' דברים ודינו בהם כאילו חבלו בהם אחרים.

עין משפט ו.

אה"ע סימן סט סעיף ג.

ג. הארבעה דברים ש' שהבעל זוכה בהם הם: מעשה ידיה, מציאתה, ירושתה ופירותיה.

עין משפט ז.

אה"ע סימן סט סעיף ב.

ב. העשרה דברים הם: * מזונותיה, כסותה, עונתה, עיקר כתובה,

צ. רמב"ם שם הלכה י"ט מברייתא, וי"א דבמקום שילקח בזה קרקע ילקח להן ס"ת, כ"כ הטור בשם הרא"ש ופירושו שהקטנים ילמדו מתוכה והוא פירות דס"ת והקרן קיימת להם עד שיגדלו. סמ"ע ס"ק ט"ו.

ק. היינו בסמוכים על שולחנו ובמה שאירי לפני זה ופשוט הוא.

ר. אביהם, וכ"כ הטור בשם הרא"ש, ועיין בבאר הגולה אות ז' דגם בפסקי תוס' כתבו כמו הרמב"ם ובהרא"ש לא מצא דבר זה.

ש. כתובות מ"ו ע"ב וס"ה ע"ב.

ת. כתובות מ"ו ע"ב ומ"ז ע"ב וכן כ"א ע"א ונ"ב ע"ב ופלוגתא דתנאי אי דאורייתא אי דרבנן, ולדעת הרמב"ם שלושתם דאורייתא, ולהרא"ש מזונות מדרבנן, ולהר"ן אף כסות מדרבנן כ"כ בפ' נערה וכך היא דעת הרמב"ן שכל הפסוק לענין עונה הוא בלבד, ועיין בפ"י הרמב"ן על התורה. ונ"מ אם אומרת איני ניונית ואיני עושה, דלהר"ן הכסות בכלל. ועיין ברמ"א סעיף ד' ובב"ש ס"ק א'. ועיין בשו"ת "יביע אומר" ח"ג סי' י"ד, ט"ו, ט"ז, י"ז באריכות גדולה שהעלה דדעת השו"ע דחייב מזונות מדרבנן וכדעת הרי"ף והרא"ש. ושם הוסיף דאף בזה"ז שהחתן מקבל בקנין על כל השעבוד שבכתובה אין חיוב

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

רפואתה, פדיונה, קבורתה, להיות ניזונית מנכסיו ויושבת בביתו אחר מותו כל זמן אלמנותה, בנותיו ניזונות עד שיתארסו, בניה הזכרים ממנו יורשים כתובתה יותר על חלקם בירושה שעם אחיהם.

עין משפט זו.

אה"ע סימן פט סעיף א

א. הבעל^א חייב בקבורת אשתו, ובכלל זה מצבת האבן שנותנים על הקבר, ומספד כדרך כל המדינה, ולא יפחות מב' חלילין. ובעשיר הכל לפי כבודו ועושרו, ואם כבודה יותר מכבודו עולה עמו ואינה יורדת ויעשה לה ככבודה.

המזונות אלא מדרכנן, ושאינן דעתו להשתעבד אלא לפי מה שחייבוהו רבנן. וכן העלה דגם הבעל מוחזק במזונות ע"ש.

א. מכתובות מ"ז ע"ב ותשובות הרא"ש. ואם אין מנהג מדינתם להספיד כלל אינו מספיד. כ"כ הח"מ מירושלמי והמ"מ.